

om overtrædelsen af arbejdsmiljøloven ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom, jf. arbejdsmiljølovens § 83. I forhold til de studerende er universitetet og staten ikke at betragte som arbejdsgivere.

Direktoratet har videre oplyst, at en skoleleder, en lærer eller en vejleder i ganske særlige tilfælde kan tænkes pålagt et medvirkensansvar for overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne, f.eks. hvor den pågældende optræder atypisk i forhold til sine sædvanlige funktioner og overtrædelsen kan tilregnes den pågældende som forsætlig eller uagtsom.

Om den konkrete ulykke har direktoratet oplyst, at Arbejdstilsynets kreds København og Frederiksberg undersøgte ulykken samme dag, som den var sket. Det lykkedes ikke kredsen at finde årsagen til ulykken, og på grundlag af de modtagne oplysninger og foretagne iagttagelser var det kredsens vurdering, at der var givet den nødvendige instruktion og ført et forsvarligt tilsyn af vejlederen. På dette grundlag indstillede kredsen til politiet, at der ikke blev foretaget videre i sagen.

Direktoratet har endvidere oplyst, at kredsen har aftalt et møde med H.C. Ørstedsinstituttets sikkerhedsudvalg, hvor det nærmere skal søges undersøgt, hvad der kan have været årsag til ulykken, og om der er grundlag for at revurdere sagen, herunder om instituttets sikkerhedsforanstaltninger bør ændres med henblik på at hindre gentagelser.

Spm. nr. S 115

Til justitsministeren (16/10 95) af:

Anne Bastrup (SF):

»Hvilke muligheder har en studerende for at få erstatning efter erstatningsansvarsloven i en situation, hvor hun har været udsat for en ulykke under udførelse af en kemiøvelse på Københavns Universitet, og hvilke muligheder har hun for i givet fald at få retshjælp til at rejse en sag?«

Begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende den 15. oktober 1995 er en kemistuderende blevet invalideret under udførelsen af en farlig kemiopgave, som ifølge

unavngivne undervisere på universitetet ikke burde ske uden opsyn. Hvis det er korrekt, at lærere under udførelse af kemiøvelser har et særligt ansvar for, at øvelsen udføres korrekt, må universitetet som arbejdsgiver være ansvarligt for eventuel invalidering.

Spørgeren finder det derfor besynderligt, at politiet har henlagt sagen på baggrund af Arbejdstilsynets oplysning om, at hændelsen var »hændelig«. Men bortset fra en eventuel bøde til den pågældende lærer er det uendelig meget mere interessant, hvilke muligheder den pågældende studerende har for at få erstatning fra universitet efter erstatningsansvarsloven, samt hvilke hjælpemuligheder der er for at gennemtvinge et sådant sagsanlæg uden omkostninger for den pågældende.

Svar (25/10 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

1. Det bemærkes indledningsvis, at Justitsministeriet af principelle grunde ikke finder at burde udtale sig om den konkrete sag, som der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet.

Justitsministeriet kan generelt oplyse, at culpereglen er den almindelige erstatningsregel i dansk ret. Culpareglen fremstilles traditionelt således, at der indtræder ansvar for en skade, som forvoldes ved en objektivt set uforsvarlig adfærd, der kan tilregnes skadevolderen som forsætlig eller uagtsom.

Ved vurderingen af, om der indtræder ansvar efter culpareglen, tages der i retspraksis udgangspunkt i, om den konkrete adfærd afviger fra et anerkendt adfærdsmønster. Et sådant adfærdsmønster kan eventuelt være fastlagt i lovgivningen, eller det kan f.eks. være udslag af en særlig omsorgs- eller handlepligt, der gælder i visse situationer.

Eksempelvis kan der efter omstændighederne bestå en særlig omsorgs- eller handlepligt for lærere i forhold til deres elever.

Det nærmere indhold af en sådan omsorgs- eller handlepligt beror på en konkret vurdering i det enkelte skadestilfælde. I retspraksis lægges der vægt på en række momenter, f.eks. den pågældende situations generelle farlighed samt mulighederne for at træffe sikkerhedsforanstaltninger.

I retspraksis er der eksempler på, at lærere efter en konkret vurdering er fundet at have handlet ansvarspådragende i tilfælde, hvor ele-